KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 4. juli 1984

om en procedure i henhold til EØF-traktatens artikel 85
(IV/30.810 – Syntetiske fibre)

(Kun den engelske, franske, italienske, nederlandske og tyske udgave er autentiske)

(84/380/EØF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR –

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab,

under henvisning til Rådets forordning nr. 17 af 6. februar 1962, første forordning om anvendelse af bestemmelserne i traktatens artikler 85 og 86 (1), senest ændret ved akten vedrørende Grækenlands tiltrædelse, særlig artikel 6 og 8,

under henvisning til den anmeldelse, der blev indgivet den 10. november 1982 i henhold til artikel 4 i forordning nr. 17, og som vedrørte en aftale, der blev indgået den 21. oktober 1982 mellem Europas største producenter af syntetiske fibre,

under henvisning til Kommissionens beslutning af 9. november 1983, om at indlede proceduren,

under henvisning til offentliggørelsen (2) af anmeldelsens indhold i hovedtræk jf. artikel 19, stk. 3, i forordning nr. 17,

efter at have givet de deltagende virksomheder lejlighed til at udtale sig, jf. artikel 19, stk. 1, i forordning nr. 17 og bestemmelserne i Kommissionens forordning nr. 99/63/EØF af 25. juli 1963 om udtalelser i henhold til artikel 19, stk. 1 og 2, i Rådets forordning nr. 17 (3),

efter høring af Det rådgivende Udvalg for Kartel- og Monopolspørgsmål, og

ud fra følgende betragtninger:

I. FAKTISKE OMSTÆNDIGHEDER

1. DEN ANMELDTE AFTALES PARTER

(1) Aftalen af 21. oktober 1982 er hidtil blevet undertegnet af:

1) Anicfibre SpA (Italien)

2) Bayer AG (Forbundsrepublikken Tyskland), der ligeledes handler på vegne af Bayer Antwerpen NV (Belgien);

3) Courtaulds PLC (Det forenede Kongerige), der ligeledes handler på vegne af Courtaulds SA (Frankrig) og Lirelle PLC (Irland);

4) Enka AG (Forbundsrepublikken Tyskland) og Enka bv (Nederlandene), der ligeledes handler på vegne af British Enkalon UK Ltd (Det forenede Kongerige);

5) Hoechst AG (Forbundsrepublikken Tyskland), der ligeledes handler på vegne af Hoechst Fibre Industries UK Ltd (Det forenede Kongerige);

6) Imperial Chemical Industries PLC (Det forenede Kongerige), der ligeledes handler på vegne af ICI Europa Fibres GmbH (Forbundsrepublikken Tyskland);

7) Montefibre SpA (Italien), der ligeledes handler på vegne af Montefibre France SA (Frankrig), Fibra del Sud SpA, SIPA, SINA, S. It. POLIESTERE (Italien);

8) Rhône-Poulenc SA (Frankrig), der ligeledes handler på vegne af Rhône-Poulenc TEXTILE SA (Frankrig) og Deutsche Rhodiaceta AG (Forbundsrepublikken Tyskland)

9) SNIA fibre SpA (Italien), der ligeledes handler på vegne af SNIA Ltd (Irland) og NYSAM SA (Frankrig).

2. DE AF AFTALEN OMHANDLEDE PRODUKTER

(2) Aftalen vedrører følgende syntetiske fibre:

— polyamidgarn,
— tæppegarn af polyamid,
— polyestergarn,
— polyamidfibre,
— polyesterfibre,
— acrylfibre.

(3) De nuværende anlæg giver producenterne gode muligheder for fleksibilitet, navnlig med hensyn til

(1) EFT nr. 13 af 21. 2. 1962, s. 204/62.
(2) EFT nr. C 314 af 19. 11. 1983, s. 3.
(3) EFT nr. 127 af 20. 8. 1963, s. 2268/63.

den produktionskapacitet, der kan udnyttes, produkternes egenskaber og omlægning fra et produkt til et andet (fra polyamid til polyester).

(4) Cellulosefibre (f.eks. rayon og rayonuld) og naturfibre (f.eks. bomuld og uld) konkurrerer i et vist omfang med syntetiske fibre, men i de fleste tilfælde anvendes disse tre typer dog samtidig.

(5) Hvor stor en del, hver fiber udgør af det endelige produkt, kan variere afhængigt af prisen på de enkelte fibre. Såfremt det er umuligt at skaffe naturfibre, kan man f.eks. anvende flere cellulosefibre eller syntetiske fibre i det endelige produkt. Den omstændighed, at fibrene kan erstatte hinanden, påvirker naturligvis prisen på det endelige produkt.

Syntetiske fibre udgør ca. 50 % af forbruget af tekstilfibre i Europa.

(6) Det er ikke blot aftaleparterne, der driver virksomhed på det europæiske marked for syntetiske fibre, men også andre producenter i Fællesskabet (Du Pont de Nemours, Fabelta, Saint Gobain Industries, Owens Corning Fiberglass), samt producenter i Østrig (Chemiefaser Lenzing AG, Chemie Linz AG, Erste Österreichische Glanzstoff-Fabrik AG), i Schweiz (Viscosuisse, Verband der Schweizerischen Chemiefaser Industrie), i Spanien (Empresa Nacional de Celulosas S.A., Cyanenka) og i Portugal (Companhia Industrial de Fibras Artificiais, Fisipe).

Importen fra tredjelande (USA, Østrig, Spanien, Schweiz osv.) af alle de af aftalen omhandlede produkter har de seneste år udgjort 9-10 % af de samlede leverancer til EF og 14-15 % af aftaleparternes leverancer.

Nedenstående tabel viser aftaleparternes andele af det europæiske marked for hvert af de af aftalen omhandlede produkter (i % af de samlede leverancer):

	1981	1982	1983
Acrylfibre	74,3	74,2	77,6
Polyesterfibre	60,4	55,8	56,7
Polyamidfibre	75,1	73	73
Tæppegarn af polyamid	62,4	54,7	54,6
Polyamidgarn	75	72,9	74,1
Polyestergarn	72	73,8	75,8

(7) Endvidere fremstiller aftaleparterne dels polyamid til industriformål samt andre syntetiske fibre, dels cellulosefibre, og disse typer udgjorde i 1982 henholdsvis 7,35 % og 20 % af parternes afsætning.

Da aftalen blev indgået, havde aftaleparterne ca. 70 % af den samlede kapacitet i Vesteuropa og ca. 85 % af kapaciteten i EF.

3. BAGGRUNDEN FOR AFTALEN SAMT SITUATIONEN INDEN FOR DEN PÅGÆLDENDE SEKTOR

(8) Ifølge parterne er det uligevægten mellem udbud og efterspørgsel, der er årsag til de vanskeligheder, som i flere år har gjort sig gældende inden for den europæiske industri for syntetiske fibre. Denne uligevægt skyldes dels den ugunstige markedsudvikling, der har givet sig udslag i et forholdsvis kraftigt fald i efterspørgslen og en stigning i importen, dels den overskydende produktionskapacitet, der bliver stadig større.

(9) I 1972 var det sektoren for polyesterfibre, der var ramt af disse vanskeligheder. Den øgede import og den omstændighed, at det af stordriftshensyn var nødvendigt at udvide kapaciteten betydeligt, havde medført overskydende kapacitet og prisfald. De største producenter af polyesterfibre anmeldte en aftale, som bl.a. omfattede parternes produktions- og salgspolitik, og som tog sigte på at samordne investeringerne og rationalisere produktionen med henblik på at fjerne eller imødegå overskydende kapacitet. Over for Kommissionens modstand mod denne aftale trak de dog anmeldelsen tilbage [1].

(10) I 1975 begyndte producenterne af syntetiske fibre at blive konfronteret med en stadig større overskydende kapacitet, som udgjorde en belastning for dem eller bragte deres rentabilitet i fare. I 1977 faldt kapacitetsudnyttelsesgraden til gennemsnitlig 70 %.

Da priserne i 1978 fortsat begrænsede rentabiliteten, og der atter skulle skabes ny kapacitet, blev der indgået en ny aftale om de under punkt 6 nævnte produkter.

(11) Formålet med aftalen af 1978 var dels, inden 1981 gradvis at genskabe en varig ligevægt mellem udbud og efterspørgsel gennem en samordnet nedskæring på ca. 13 % af den bestående kapacitet, dels at nå frem til en hensigtsmæssig kapacitetsudnyttelse. Kommissionen afslog på ny at indrømme fritagelse for aftalen i henhold til artikel 85, stk. 3, fordi den ligeledes omfattede uaccep-

[1] Ottende Beretning om Konkurrencepolitikken, nr. 42.

table foranstaltninger med hensyn til produktions- og salgskvoter. I perioden 1979 – 81 foretog parterne en række ændringer i aftalens oprindelige version, men Kommissionen kunne stadig ikke godkende den (1).

(12) I mellemtiden, dvs. i juli 1977, havde Kommissionen henvendt sig til medlemsstaternes regeringer for at forhindre, at situationen med hensyn til overskydende kapacitet blev forværret gennem statssøtte i en eller anden form. Den støttebegrænsende ordning, der blev indført i 1977, er stadig gældende.

(13) Som følge af den midlertidige anvendelse af aftalen af 1978 blev de fastsatte nedskæringer langt overskredet, fordi de nedskæringer, der blev gennemført inden udgangen af 1981, gennemsnitligt udgjorde næsten 20 % af kapaciteten i 1977.

(14) Efter at have foretaget en ny indgående undersøgelse af udviklingen på det europæiske marked og på verdensmarkedet nåede de pågældende producenter af syntetiske fibre dog frem til den konklusion, at der heller ikke i perioden 1982-1985 kunne forventes nogen betydelig stigning i efterspørgslen, og at enhver form for kapacitetsforøgelse i samme periode derfor fortsat ville være til skade for den pågældende sektor.

(15) Desuden besluttede producenterne at foretage endnu en samordnet kapacitetsnedskæring for dels at skabe gunstige forskningsbetingelser på lang sigt, således at man kunne tilbyde forbrugerne bedre produkter, dels at imødegå konkurrencen fra tredjelande og indgik med henblik herpå aftalen af 21. oktober 1982, som denne beslutning vedrører. Denne aftale, der blev anmeldt den 10. november 1982, blev ændret den 9. marts 1983 og den 19. juli 1983 som følge af Kommissionens bemærkninger.

4. AFTALENS NUVÆRENDE INDHOLD

(16) Den kapacitetsnedskæring, der skal foretages, er blevet fastsat på grundlag af:

— princippet om, at kapaciteten kun er rentabel, såfremt den udnyttes mindst 85 %,

— en forventet stabilisering af afsætningen på 1981-niveauet indtil 1986.

Da aftaleparterne, for så vidt angår alle de af aftalen omhandlede produkter, havde en afsætning på 1 373 000 tons i 1981, skal kapaciteten yderligere nedbringes til 1 640 000 tons, for at der kan opnås en udnyttelsesgrad på 85 %. Dette er grunden til, at det i aftalen er fastsat, at samtlige aftaleparters produktionskapacitet for syntetiske fibre skal nedbringes med 354 000 tons inden udgangen af 1985 (polyamidgarn: 57 000 tons, tæppegarn af polyamid: 42 000 tons, polyestergarn: 61 500 tons, polyamidfibre: 33 000 tons, polyesterfibre: 71 500 tons, acrylfibre: 89 000 tons).

(17) Under hensyn til den kapacitetsnedskæring, der skal foretages, har hver aftalepart udarbejdet en udførlig plan på grundlag af den kapacitet, som den pågældende ville have rådet over ved udløbet af 1978-aftalen, men som eventuelt kan være ændret af hensyn til overførsel af kapacitet mellem aftaleparterne indbyrdes eller mellem aftaleparterne og virksomheder, der ikke har undertegnet aftalen.

Ved beregningen af den nedskæring, der skal foretages, er der ligeledes taget hensyn til de nedskæringer, som virksomhederne måtte have foretaget på eget initiativ ud over de i aftalen af 1978 fastsatte.

(18) Blandt de øvrige vigtige bestemmelser i aftalen kan nævnes:

a) De deltagende selskabers kapacitet må ikke på de tidspunkter, selskaberne selv har anført, overstige de mængder, som de hver især har fastsat. Udførlige oplysninger om kapacitetsnedskæringerne og om gennemførelsen deraf meddeles et forvaltningsorgan. Kontrol skal foretages af uafhængige eksperter. Forpligtelsen til ikke at overskride den fastsatte kapacitet, er ikke opfyldt, såfremt kapaciteten overdrages eller sælges til tredjemand med henblik på anvendelse i Vesteuropa.

b) De deltagende selskaber forpligter sig til ikke at forøge kapaciteten i hele aftalens løbetid, dvs. indtil udgangen af 1985.

c) Deltagerne bestræber sig på at foretage en strukturomlægning inden for deres virksomheder, samtidig med at de så vidt muligt letter omskolingen af det berørte personale og overholder de forpligtelser i henhold til lov og/eller aftale, der gælder i deres respektive lande.

(1) Tolvte Beretning om Konkurrencepolitikken nr. 38 – 41.

d) Kommissionen holdes underrettet om samtlige beslutninger eller henstillinger, der vedtages på grundlag af aftalen, samt om de opnåede resultater på det økonomiske og sociale område.

e) Alle selskaber, der ikke har undertegnet aftalen, og som har hjemsted i EF eller i et vesteuropæisk land, kan tiltræde aftalen på betingelser, der fastsættes i hvert enkelt tilfælde.

f) Et fovaltningsorgan skal med jævne mellemrum undersøge, om de oplysninger, som deltagerne fremsender vedrørende deres kapacitet, er korrekte.

g) Såfremt der sker betydelige ændringer (f.eks. en europæisk tredjemands optræden på det europæiske marked, import fra lande uden for Europa, sammenbrud på eksportmarkederne), rådfører parterne sig med hinanden for at finde en løsning.

h) Ved overdragelse af aktiviteter eller rettigheder, vil de rettigheder og forpligtelser, der følger af aftalen, fortsat påhvile de deltagere, til hvilke overdragelsen sker. Såfremt en deltager køber produktionskapacitet enten af en aftalepart eller af tredjemand, skal der foretages en rimelig tilpasning af deltagernes kapacitet.

   Såfremt en deltager ønsker helt eller delvis at sælge eller overdrage sin kapacitet til en virksomhed, der ikke har undertegnet aftalen, skal deltageren så vidt muligt sørge for, at køberen forpligter sig til at overholde aftalens bestemmelser – dog ikke i tilfælde, hvor kapaciteten overføres til lande uden for Vesteuropa.

i) Ved misligholdelse af forpligtelsen til at nedskære kapaciteten eller ved kapacitetsforøgelse skal der betales 2 000 ECU pr. ton overskydende kapacitet på årsbasis samt et yderligere beløb af samme størrelsesorden for hvert år, der går, inden forholdet bringes i orden.

   Der er fastsat en voldgiftsprocedure for overtrædelsestilfælde.

5. DE OPHÆVEDE AFTALEBESTEMMELSER

(19) Den anmeldte aftale indeholdt bestemmelser, som blev ophævet på Kommissionens anmodning.

Der er bl.a. tale om følgende bestemmelser:

— Forbud mod at foretage investeringer, der medfører en kapacitetsforøgelse, uden de øvrige deltageres samtykke.

   Denne bestemmelse er blevet ophævet. En aftaleparts eventuelle kapacitetsforøgelse falder nu ind under bestemmelsen om, at parterne skal rådføre sig med hinanden, såfremt der sker betydelige ændringer.

— Bistand fra Kommissionen i tilfælde af vanskeligheder, der er opstået som følge af aftalens anvendelse. Denne bestemmelse er blevet ophævet.

— Et forvaltningsorgan under CIRFS skal have tilsendt oplysninger vedrørende leverancer, og en udnyttelsesgrad på over 95 % af den angivne kapacitet må give anledning til tvivl med hensyn til den pågældende virksomheds kapacitet. Disse bestemmelser, der ville have gjort det muligt at føre kontrol med produktion og leverancer, er blevet ophævet.

Endvidere er tidspunktet for aftalens udløb blevet ændret fra 30 juni 1986 til 31. december 1985.

6. ANVENDELSE AF AFTALEN

(20) Nedenstående tabel viser i tusinde tons de lukninger, der allerede er foretaget, og de lukninger, der skal foretages i henhold til aftalen. Som det fremgår blev størstedelen af de fastsatte nedskæringer allerede foretaget i 1982 og 1983 for næsten samtlige produkter, bortset fra for acrylfibre. For sidstnævntes vedkommende skal kapaciteten nedskæres fra 15 000 tons i 1984 til 66 000 tons i 1985. Hvad angår polyestergran, skal der desuden foretages en nedskæring på 17 000 tons i 1984. Virksomheden ANICFIBRE har offentligt bekendtgjort, at den sammen med fagforeningerne har besluttet, at Ottana-anlægget på Sardinien, der har en kapacitet på 15 000 tons polyestergarn, skal lukkes i sommeren 1984, og at Pisticci-anlægget i Syditalien, hvor der produceres polyestergarn og acrylfibre, ligeledes skal lukkes i løbet af de kommende måneder.

Påtænkte eller gennemførte lukninger

(1 000 tons)

	1982	1983	1984	1985	I alt
Acrylfibre	8	—	15	66	89
Polyamidgarn	37	32	—	2	57
Polyamidfibre	14	19	—	—	33
Tæppegarn af polyamid	21	21	—	—	42
Polyestergarn	50	11	17	—	61,5
Polyesterfibre	34,5	37	—	—	71,5

(21) Nedenstående tabel viser aftaleparternes kapacitetsudnyttelsesgrad i perioden 1978-83 for hver produktkategori.

Anvendelsen af den pågældende aftale har gjort det muligt at opnå en langt bedre udnyttelsesgrad i løbet af de seneste tre år.

(Aftaleparternes) **kapacitetsudnyttelsesgrad**

	1978	1979	1980	1981	1982	1983
Acrylfibre	61,6	61,4	59	67,8	65,7	73,4
Polyesterfibre	70	63	56,9	65,9	67,6	77,4
Polyamidfibre	73,3	71,8	59,4	67,5	68,5	81,9
Tæppegarn af polyamid	55	57,4	61	60	68,6	75
Polyamidgarn	86,8	86,2	77,9	75	65,7	84,1
Polyestergarn	73,6	70,9	60,7	68,4	79,3	78,1
I alt	68,7	66,8	61,4	68	70	76,6

(22) Aftalens bestemmelser vedrørende ændring af de deltagende virksomheders struktur er blevet anvendt i praksis. Den 31. maj 1983 overtog Montefibre nemlig Monsantos acrylfiberfabrikker i Coleraine (Nordirland) og Lingen (Forbundsrepublikken Tyskland). Efter at have indhentet det tyske monopoltisyns godkendelse overdrog Montefibre derpå fabrikken i Lingen til Bayer. Hele denne kapacitet blev integreret i de pågældende selskabers kapacitet, idet der blev foretaget en passende tilpasning.

Disse transaktioner har ikke ændret størrelsen af den kapacitetsnedskæring, der skal foretages, og som stadig udgør ca. 18 % af den kapacitet, der ville have eksisteret ved aftalens udløb i 1978.

II. BEMÆRKNINGER FRA TREDJEMAND

(23) I henhold til artikel 19, stk. 3, i forordning nr. 17/62 offentliggjorde Kommissionen den 19. november 1983 anmeldelsens indhold i hovedtræk i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* med henblik på at give alle interesserede parter lejlighed til at fremsætte deres bemærkninger. Som følge heraf gav en række sammenslutninger inden for de industrier, der anvender syntetiske fibre, Kommissionen meddelelse om, at:

— den fastsatte kapacitetsnedskæring var alt for stor, når man tager den positive markedsudvikling i betragtning;

— kapacitetsnedskæringen, der foretages på et tidspunkt, hvor der er ved at ske en aktivitetsforbedring, uden tvivl vil medføre forsyningsvanskeligheder;

— det under disse omstændigheder vil være let for producenterne at forhøje priserne.

(24) Markedsudviklingen har ganske vist været positiv i 1983, men kapacitets-udnyttelsesgraden på gennemsnitligt 76,6 % er endnu ikke nået op på det i aftalen fastsatte niveau (85 %), hvilket betyder, at man ikke kan regne med en større nedskæring af udbudet end planlagt.

Det synes at kunne udelukkes, at der i nærmeste fremtid vil opstå forsyningsvanskeligheder, dels på grund af aftaleparternes kapacitetsudnyttelsesgrad, dels fordi der foruden aftaleparterne er andre producenter og importører til stede på markedet (disse har tilsammen en markedsandel på ca. 30 %).

Prisudviklingen i de senere år viser blot, at priserne er steget for nogle fibre og faldet for andre. Den seneste tendens tyder ikke på nogen usædvanligt kraftig prisstigning.

Pris (År 1974 = 100)

(i DM)

	Polyesterfibre	Acrylfibre	Polyestergarn	Polyamidgarn
1974	100	100	100	100
1980	91	92	70	106
1981	93	98	73	105
1982	98	110	80	99
1983	93	104	74	100

III. RETLIG VURDERING

A. ARTIKEL 85, STK. 1

(25) Den anmeldte aftale er en aftale mellem virksomheder, og den har til formål og til følge at begrænse konkurrencen inden for fællesmarkedet.

(26) Forpligtelsen til at nedskære kapaciteten udgør en aftale, der begrænser produktionsmidlerne og dermed parternes investeringer. Denne forpligtelse indebærer, at aftaleparterne skal gennemføre de planer, som de hver især har udarbejdet, og hvori det for hvert anlæg og hvert produkt er anført, hvor store kapacitetsnedskæringer der skal gennemføres, og hvornår disse skal finde sted.

Desuden skal aftaleparterne overholde denne forpligtelse indtil aftalens udløb, selv om kapacitetsnedskæringerne ifølge deres planer måtte være gennemført inden dette tidspunkt.

(27) Den anmeldte aftale vil kunne påvirke handelen mellem medlemsstater. Den er nemlig undertegnet af virksomheder i en række medlemsstater, og disse virksomheder udøver deres aktiviteter inden for hele Fællesskabet – bl.a. gennem datter- og søsterselskaber. De pågældende produkter er omfattet af handelen mellem medlemsstaterne og af handelen mellem medlemsstater og tredjelande.

B. ARTIKEL 85, STK. 3

(28) 1. Ved vurderingen af, om betingelserne i artikel 85, stk. 3, er opfyldt, må det konstateres, at sektoren for syntetiske fibre i 1982 var præget af overskydende kapacitet, og at den overskydende kapacitet stadig er betydelig (ca. 30 %) til trods for de delvise kapacitetsnedskæringer, der er foretaget i de foregående år.

Denne overskydende kapacitet skyldtes først og fremmest den hastige teknologiske udvikling (indførelse af hurtige spindeprocesser, opførelse af større anlæg med henblik på at opnå stordriftsfordele) samt den ugunstige udvikling i efterspørgslen, som i realiteten ikke er faldet, men som heller ikke er nået op på det forventede niveau.

(29) 2. a) Formålet med aftalen er at nedskære kapaciteten med henblik på at opnå en bedre udnyttelsesgrad for den resterende kapacitet.

(30) I en markedsøkonomi er det i første række de enkelte virksomheder, der skal vurdere, på hvilket tidspunkt deres overskydende kapacitet bliver en økonomisk belastning, samt vedtage de foranstaltninger, der er nødvendige for at nedskære den.

(31) I det foreliggende tilfælde har markedskræfterne ikke i sig selv kunnet tilvejebringe de kapacitetsnedskæringer, der er nødvendige for at genskabe og på længere sigt at opretholde en effektiv konkurrencestruktur inden for fællesmarkedet.

De pågældende virksomheder har derfor, kollektivt og for et begrænset tidsrum, tilrettelagt den nødvendige strukturtilpasning.

(32) Deltagerne, der er førende producenter, ville ikke enkeltvis og på eget initiativ have besluttet at nedskære deres kapacitet, hvis ikke de havde haft sikkerhed for, at deres konkurrenter gjorde det samme, og at der ikke blev skabt ny kapacitet i aftalens løbetid.

(33) At en række deltagere og navnlig virksomheder med varieret produktion har foretaget en større nedskæring end andre af hensyn til deres egne økonomiske, tekniske eller sociale forhold, gør ikke de kollektive forpligtelser vedrørende kapacitetsnedskæringen mindre effektive.

(34) Gennem kapacitetsnedskæringen kan virksomhederne som følge af den forbedrede kapacitetsudnyttelsesgrad frigøre sig for de udgifter, som det indebærer at opretholde den overskydende uudnyttede kapacitet – uden at dette for så vidt medfører en nedgang i produktionen. Kapacitetsnedskæringen gør det endvidere muligt at styrke de stærkeste strukturer, da de enkelte virksomheder har besluttet at lukke de anlæg, der er de mindst rentable eller de mindst produktive, fordi de er små eller nedslidte.

(35) Da de enkelte aftaleparter koncentrerer sig om produktionen af visse produkter og opgiver produktionen af andre, sker der en specialisering af deltagerne. Når en virksomhed koncentrerer sig om fremstillingen af produkter, for hvilke den har de bedste anlæg og den mest avancerede teknologi, kan den udnytte produktionsanlæggene bedst muligt og dermed arbejde mere rationelt. Den kan ligeledes tilbyde bedre produkter, som i højere grad er tilpasset brugernes behov. Når der ikke skal afholdes udgifter til materiel, udstyr og arbejdskraft i forbindelse med opretholdelse af en urentabel produktion, frigøres der midler, som kan anvendes til den resterende kapacitet.

(36) På længere sigt vil dette formodentlig betyde en forbedring af de enkelte deltageres rentabilitet og dermed genoprettelse af en normal konkurrenceevne. I denne forbindelse må

det bemærkes, at de samlede tab inden for den europæiske industri for syntetiske fibre, der blev anslået til ca. 1 200 mio DM i 1981, skulle være faldet til 500 mio DM i 1983.

(37) Ved at samordne lukningen af de forskellige anlæg er det desuden muligt at foretage strukturomlægningsforanstaltninger på socialt acceptable vilkår og at lette omskolingen af personalet.

(38) Det må derfor erkendes, at aftalen bidrager til at forbedre produktionen, og at fremme den tekniske og økonomiske udvikling.

(39) b) I henhold til artikel 85, stk. 3, skal en aftale sikre forbrugerne en rimelig andel af fordelen derved. I det foreliggende tilfælde vil forbrugerne nyde fordel af produktionsforbedringen, idet denne på langt sigt vil betyde en sanering af sektoren, et konkurrencedygtigt udbud og bedre produkter som følge af specialiseringen, samtidig med, at konkurrencen mellem deltagerne fortsat vil komme forbrugerne til gode på kort sigt. Aftalen giver desuden forbrugerne sikkerhed for, at der gennem strukturomlægningen opretholdes konkurrencedygtige virksomheder eller anlæg på markedet, samtidig med at virksomheder med urentable eller nedslidte anlæg, der ville have kunnet opretholdes på de sunde virksomheders bekostning ved hjælp af subsidier eller tabsudligning inden for en koncern, forsvinder fra markedet.

(40) Antallet af producenter af de enkelte produkter (aftaleparterne og andre) giver forbrugerne mulighed for valg af leverandør og giver dem forsyningssikkerhed, samtidig med at risikoen for monopolistiske forhold på de nationale markeder udelukkes.

Antal producenter af de enkelte produkter

	Aftaleparterne		Europæiske producenter
	Før aftalens indgåelse	Efter aftalens indgåelse	
Acrylfibre	7	6	10
Polyesterfibre	8	6	12
Polyamidfibre	6	5	11
Tæppegarn af polyamid	6	4	11
Polyamidgarn	7	5	21
Polyestergaen	8	6	19

(41) Tekstilfabrikanter, der anvender de af aftalen omhandlede produkter, har udtrykt bekymring med hensyn til prisudviklingen.

I praksis kan en aftale om kapacitetsnedskæring på kort sigt medføre en prisstigning for brugerne. I det foreliggende tilfælde kan de særlige forhold, der gør sig gældende på markedet for syntetiske fibre, begrænse sådanne følger. De enkelte aftaleparter skal nemlig ved prisfastsættelsen tage hensyn til pres fra brugernes side, da disse ikke vil acceptere uberettigede prisstigninger, idet de selv driver virksomhed på et marked, der er præget at stærk konkurrence, og således befinder sig i en vanskelig situation. Desuden vil disse brugere kunne henvende sig til andre leverandører i Europa eller andetsteds, såfremt de finder aftaleparternes priser urimelige.

(42) c) Det er ligeledes afgørende for anvendelsen af artikel 85, stk. 3, at de foranstaltninger, der tager sigte på at nedskære kapaciteten, er begrænset til det absolut nødvendige for gennemførelsen af dette mål.

(43) Aftalen vedrører kun nedskæring af overskydende kapacitet og er tidsmæssigt begrænset. Parternes frihed med hensyn til produktion og leverancer berøres ikke af aftalen. De aftalebestemmelser, der kunne have bragt denne frihed i fare, er blevet ophævet.

(44) Aftalen udløber den 31. december 1985. Denne termin gælder for samtlige aftaleparter, selv om nogle af dem måtte have gennemført de fastsatte kapacitetsnedskæringer inden dette tidspunkt. Endvidere gælder den for alle de af aftalen omhandlede produkter, selv om nedskæringerne allerede måtte være foretaget for nogle af dem.

Fastsættelsen af samme gyldighedsperiode for samtlige aftaleprodukter er begrundet ved, at aftalen og for alle de af aftalen omhandlede produkter og syntetiske fibre, og at den giver sikkerhed for, at de gensidige forpligtelser vil blive overholdt fuldt ud af samtlige aftaleparter, navnlig forpligtelsen til ikke at forøge kapaciteten indtil udgangen af 1985.

(45) Virkeliggørelsen af de i aftalen fastsatte mål forudsætter ligeledes, at de enkelte aftaleparter strengt overholder den tidsplan for lukning af deres anlæg, som de har fastsat.

Hvor effektiv aftalen bliver, afhænger af, om denne grundlæggende forpligtelse overholdes, og det er derfor absolut nødvendigt, at der, såfremt programmet vedrørende lukning ikke overholdes, pålægges en konventionalbod.

(46) Udvidelsen af de i aftalen fastsatte forpligtelser til at gælde for deltagere, der får overdraget aktiviteter, og for parter, der ikke har undertegnet aftalen, men som køber kapacitet, er nødvendig for at sikre, at kapaciteten rent faktisk nedbringes med de fastsatte mængder.

(47) Endelig er de produktionsbegrænsninger, der pålægges aftaleparterne, absolut nødvendige for at nå de fastsatte mål.

(48) d) Anvendelsen af artikel 85, stk. 3, forudsætter, at aftalen ikke giver virksomhederne mulighed for at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende varer.

(49) For at fastslå, om denne betingelse er opfyldt, må der tages hensyn til de særlige forhold, der gør sig gældende på markedet, samt til aftalens løbetid og bestemmelser.

(50) Det er ikke blot aftaleparterne der udøver virksomhed på det europæiske marked for de af aftalen omhandlede produkter, men også andre producenter, datterselskaber af nordamerikanske virksomheder samt amerikanske producenter, der importerer direkte fra USA; disse virksomheder påfører aftaleparterne skarp konkurrence på det europæiske marked.

(51) De af aftalen omhandlede produkter konkurrerer med naturfibre (uld, bomuld) og cellulosefibre. Selv om alle disse fibre normalt anvendes sammen, kan de dog til en vis grad erstatte hinanden; hvorvidt de erstattes med hinanden afhænger af prisen på de enkelte fibertyper, idet de således konkurrerer indbyrdes.

(52) Da aftalen er af begrænset varighed, idet den udløber den 31. december 1985, må aftaleparterne ved de dispositioner, de træffer, medens aftalen er i kraft, tage hensyn til, at begrænsningerne vil blive ophævet på det fastsatte tidspunkt. I øvrigt indeholder aftalen ingen bestemmelser om, at aftaleparternes kommercielle adfærd skal samordnes, og den samordnede nedskæring i den overskydende kapacitet udgør kun et enkelt led i virksomhedernes konkurrencepolitik.

C. ARTIKEL 6 OG 8 I FORORDNING Nr. 17

(53) Aftalen, der blev undertegnet den 21. oktober 1982, blev anmeldt den 10. november 1982. I henhold til artikel 6 i forordning nr. 17 kan den beslutning, der vedtages i henhold til EØF-traktatens artikel 85, stk. 3, få virkning fra den 10. november 1982.

(54) Da aftalen udløber den 31. december 1985, vil det være hensigtsmæssigt, at denne beslutning gælder indtil den 31. december 1985, jf. artikel 8, stk. 1, i forordning nr. 17.

(55) Anvendelsen af aftalen må dog ikke kunne give anledning til udveksling af oplysninger, der kunne danne grundlag for samordnet praksis, som er uforenelig med traktatens artikel 85. Det er derfor nødvendigt at pålægge aftaleparterne ikke at meddele hinanden oplysninger om produktion og leverancer af syntetiske fibre, hvilket betyder, at der ikke må udveksles oplysninger direkte mellem aftaleparterne eller mellem nogle af aftaleparterne eller gennem et forvaltningsorgan eller tredjemand –

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Bestemmelserne i artikel 85, stk. 1, i traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab erklæres i henhold til artikel 85, stk. 3, uanvendelige på den aftale mellem producenter af syntetiske fibre, der blev anmeldt den 10. november 1982, og som er undertegnet af de i artikel 3 anførte virksomheder med virkning for perioden fra den 10. november 1982 til den 31. december 1985.

Artikel 2

Der er til denne beslutning knyttet den betingelse, at aftaleparterne ikke meddeler oplysninger om produktion og leverancer af syntetiske fibre, hvilket betyder, at der ikke må udveksles oplysninger direkte mellem aftaleparterne eller mellem nogle af aftaleparterne eller gennem et forvaltningsorgan eller tredjemand.

Artikel 3

Denne beslutning er rettet til følgende:

1. Imperial Chemical Industries PLC
   Hookstone Road
   UK-Harrogate HG2 8QN

2. Courtaulds Ltd
   18 Hanover Square
   UK-London W1A 2 BB

3. Rhône-Poulenc SA
   25, quai Paul-Doumer
   F-92408 Courbevoie

4. Enka bv
   Velperweg 76
   NL-Arnhem

5. Montefibre SpA
   Via Pola, 14
   I-20124 Milano

6. Anicfibre SpA
   I-San Donato Milanese

7. SNIA Fibre
   Via Borgonuono, 14
   I-20121 Milano

8. Enka AG
   Postfach 10 01 49
   D-5600 Wuppertal 7

9. Bayer AG
   D-5090 Leverkusen-Bayerwerk

10. Hoechst AG
    Postfach 80 03 20
    D-6230 Frankfurt/Main 80

Udfærdiget i Bruxelles, den 4. juli 1984.

På Kommissionens vegne

Frans ANDRIESSEN

Medlem af Kommissionen